

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

LA FONT D'EN CARRÒS

LA SAFOR

AJUNTAMENT DE
LA FONT D'EN CARRÒS

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Tecnolingüístics

RECULL
Josep-Ramon Millet i Pons

TEXT
Jesús E. Alonso López

DISSENY
Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica i Toponímia
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
La Font d'en Carròs, 66

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de la Font d'en Carròs i del CEIC Alfons el Vell

ISBN: 84-482-3977-6
Depòsit legal: V-540-2005
Impressió: Gràfiques Vimar, SL

www.avl.gva.es

LA FONT D'EN CARRÒS

És un poble típic de muntanya que, amb el temps, s'ha eixamplat cap al pla. El centre històric està situat sobre la cresta d'un antic turó i el traçat de molts carrers segueix la forma corbada de l'elevació. Des de la plaça on es troba la font, abans amb set canelles, comença l'eixample cap al pla. A l'esquerra, hi ha un raval al voltant de l'ermita de Sant Antoni Abat, cap a Potries. Un altre front de creixement, actualment el més potent, s'adreça cap a Rafelcofer.

El nom de Carròs prové de la família que senyorejà el castell i el terme del Rebollet en els primers temps posteriors a la conquesta cristiana. Este castell simbolitzava la jurisdicció i el poder sobre tot el territori que després constituïria el comtat d'Oliva, i particularment sobre l'anomenat Honor del Rebollet.

Alguns autors parlen d'origens ben antics, en els temps de l'edat del ferro. Hi ha també restes d'un poblat iber, romanitzat posteriorment, així com fragments de possibles estàtues i monedes imperials. Uns altres parlen d'una població cristiana de nova planta fundada per Ximén Carròs. En tot cas, cal tindre en compte que les formes d'ocupació de l'espai dels romans, musulmans i cristians són substancialment diferents. Es té notícia igualment de nuclis de població musulmana que acabaren definitivament abandonats, com ara Rafelgescar i l'Alcudiola.

L'església, dedicada a sant Antoní Màrtir, és una de les més antigues de la comarca, erigida el 1329. Això indica un prematur poblament cristià, previ a la gran destrucció realitzada per les tropes castellanes de Pere el Cruel l'any 1364. El 1368 es va promulgar una nova carta pobla, atorgada per Berenguer de Vilaragut, espòs d'Alamanda Carròs.

La rivalitat amb Oliva per ser cap de la baronia del Rebollet és secular. Ben coneguda és l'èpica disputa per la possessió de la imatge de la Mare de Déu del Rebollet, amb intervenció de la força armada local i senyorial, la qual va tindre lloc a començaments del segle XVII. També disputaren per ser cap de la rectoria, però el 1574 la Font esdevingué un annex i Oliva es quedava, per tant, amb les valuoses rendes primicials. A l'ermita de Sant Antoni Abat s'afigen les de Sant Miquel i la Puríssima. Si bé l'arxiu parroquial es va perdre amb la Guerra Civil, el municipal, amb documents des del segle XVIII, és un dels millors de la comarca.

El creixement de la població ha sigut constant, sobretot des del segle XVIII. A més de l'agricultura, abans dels canvis del nostre segle, van ser molts els veïns dedicats a fer calces de llana i mantes de llana i fil. Hi havia, així mateix, dos fàbriques de terrisseria, dos molins fariners i una almàssera.

ELEMENTS FÍSICS I ALTRES LLOCS D'INTERÉS

Orografia

Collado de la Peña de l'Àliga
Coveta del Gall
el Catí
el Gurugú
el Pericó
els Bucs
l'Amboret
l'Estudiant
la Creu
la Refoia
les Covatelles
Muntanya del Rabat
Muntanyeta Blanca

Muntanyeta de Català
Muntanyeta de la Creu
Muntanyeta de la Quinzena
Muntanyeta de les Coves
Muntanyeta de Munyós
Muntanyeta del Saboner
Muntanyeta Llarga
Muntanyetes de la Foia
Penya del Flare
Penyots de Cremant
Serra de Gallinera
Tossal Gros

Hidrografia natural

Barranc de la Foia
Barranc de la Refoia
Barranc de l'Algepsar
Barranc de l'Arrullador
Barranc de l'Estudiant
Barranc de les Fontanelles
Barranc del Beniteixir
Barranc del Castell
Barranc del Tossal Gros

Barranc del Vall
Barranquet del Tio Lliguardo
Clot de la Dama
Coco de l'Espardenya
Coco del Tio Bajoquero
Font de les Fontanelles
Font del Beniteixir
Font del Sarvatxo
Pou de l'Alter

Hidrografia artificial

Canal Alt
Motor de Frasquet
Motor de la Muriona
Motor de la Pujada de Gualde
Motor de Mallol

Motor de Trinitario
Motor del Vall
Motor Mandarí
Séquia del Rebollet
Séquia Mare d'Oлива

Altres llocs d'interés

Castell del Rebollet
Cementeri
Granja de Català
Molí d'arròs

Molí de Boleda
Molí de la Foia
Molí del Canyisset
Poliesportiu La Plana

PRESENCIA HUMANA

Poblament

Casa de la Foia
Casa de la Mercadera
la Font d'en Carròs

Urb. Panorama I
Urb. Tossal Gros

Partides i paratges

el Barranc Fondo
el Bord
el Borrego
el Calvari
el Camp
el Carrascal
el Castell
el Clot de Cano
el Rabat
el Racó
el Racó de la Muriona
el Racó de l'Estudiant
el Rajolar
el Terrer
el Vall
el Vallet
els Jugadors
Finca de la Foia
l'Algepsar de Minyana
l'Arrullador

l'Ereta de la Huitena
l'Escaleta
l'Estepar
l'Horteta
la Cama-roja
la Carena
la Cava
la Cova de les Maravelles
la Foia
la Foieta
la Huitena
la Madraveta
la Mitjana
la Plana
la Planeta
la Pujada de Gualde
la Quinzena
la Refoia
la Sort
les Denes

les Encreuades
les Fontanelles
les Jovades
Racó d'Eusebi

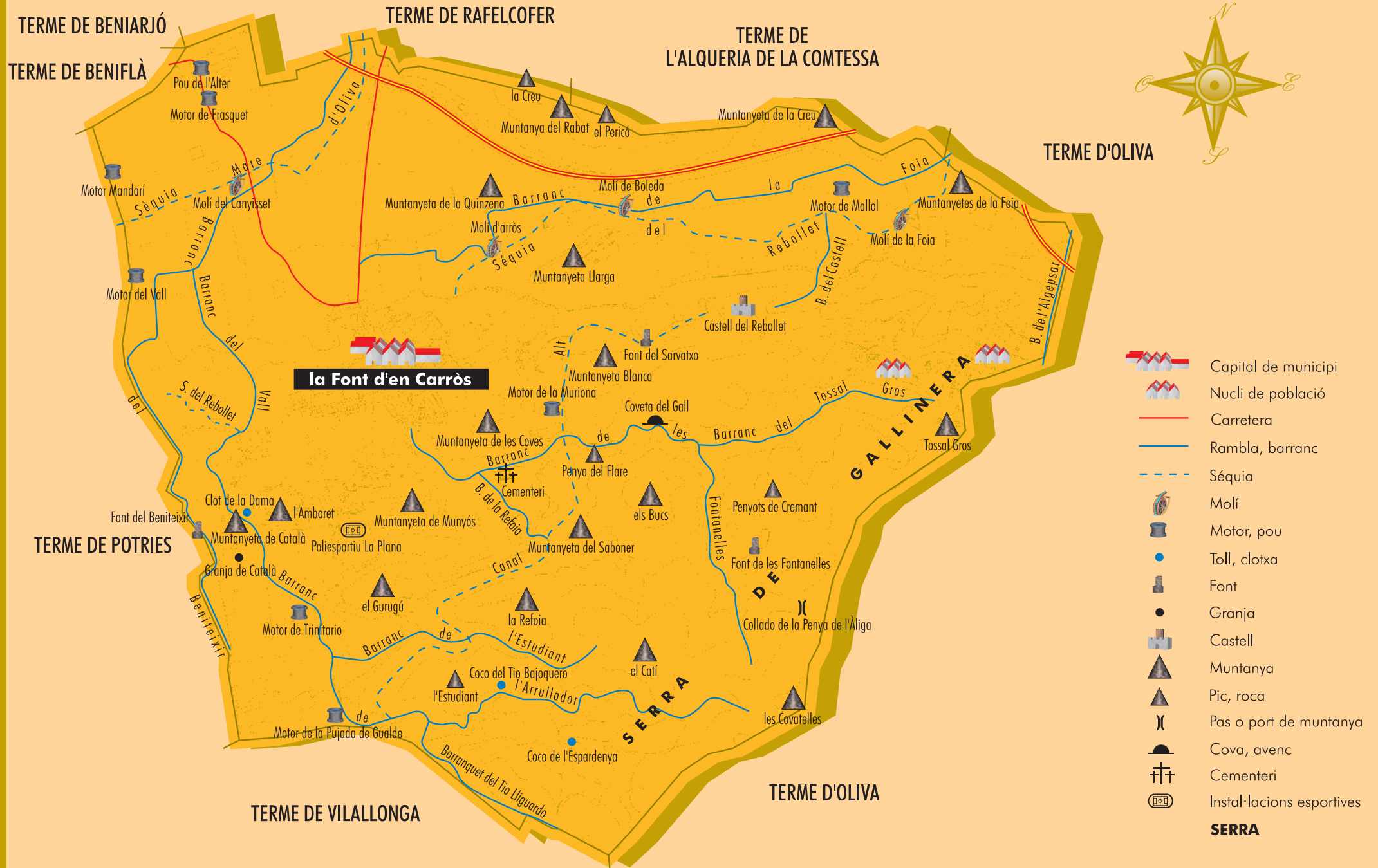
Racó de Ferrer
Racó de la Refoia
Secà de la Foia
Solana dels Barbers

Vies de comunicació

Camí d'Oliva
Camí de la Foia
Camí de la Foieta
Camí de la Madraveta
Camí de la Mitjana
Camí de la Plana
Camí de la Refoia
Camí de les Encreuades
Camí de les Fontanelles
Camí de les Jovades

Camí de Potries
Camí del Collado
Camí del Molí d'Arròs
Camí del Rabat
Camí del Terrer
Camí del Tossal Gros
Camí del Vall
Camí Travesser
Carretera de la Font a Beniarjó
Carretera de Rafelcofer

Elements físics i altres llocs d'interès

Presència humana

TERME DE BENIARJÓ

Carretera de la Font a Beniarjó

TERME DE BENIFLÀ

Casa de la Mercadera

TERME DE RAFELCOFER

Carretera de Refelcofer

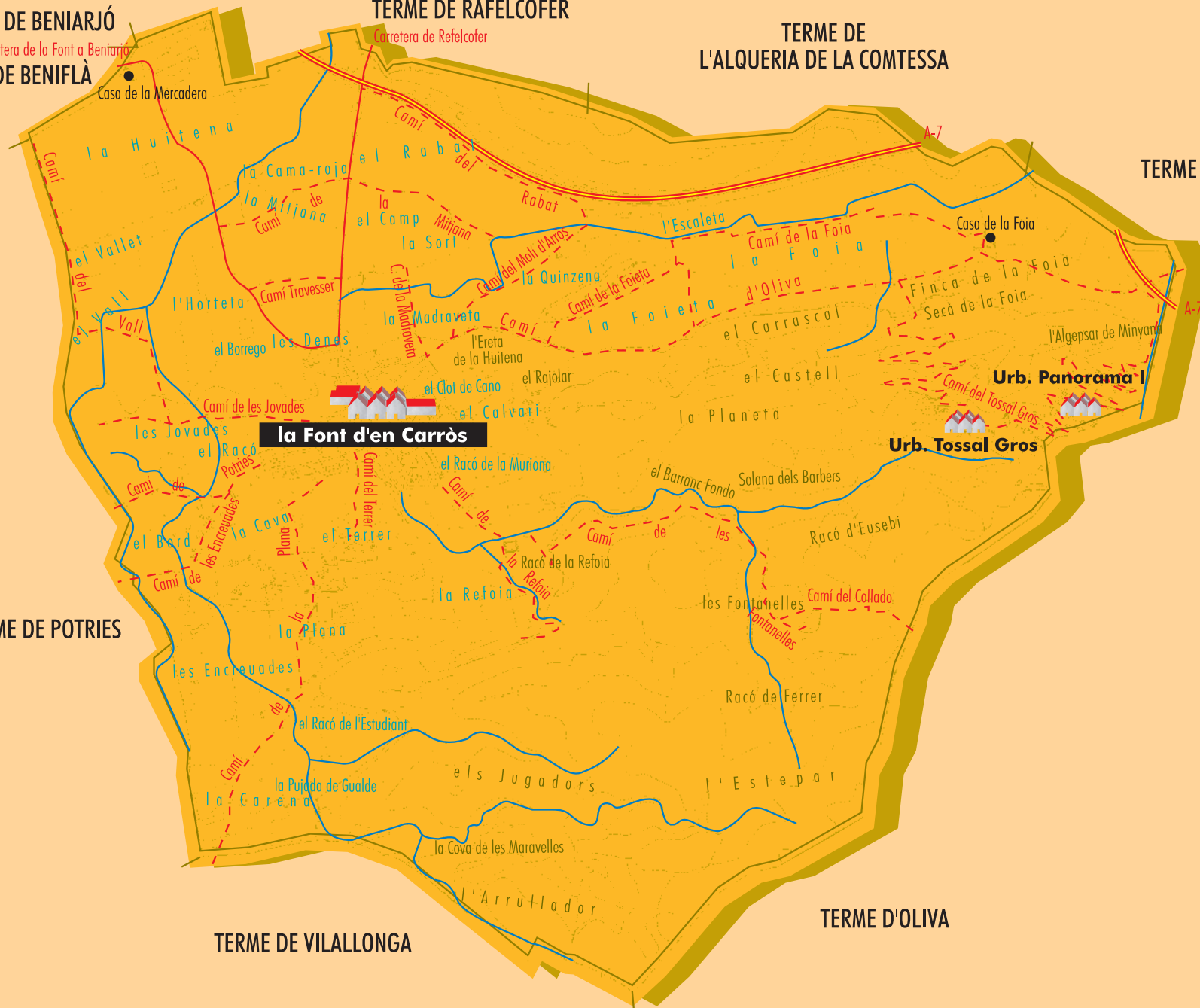
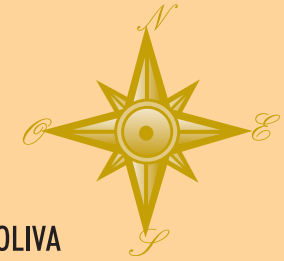
TERME DE L'ALQUERIA DE LA COMTESSA

TERME D'OLIVA

TERME DE POTRIES

TERME DE VILALLONGA

TERME D'OLIVA

la Font d'en Carròs

Urb. Panorama I

Urb. Tossal Gros

- Capital de municipi
- Urbanització
- Rambla, barranc
- Autovia
- Carretera
- Camí
- Mas, casa, corral
- Paratge
- Partida
- C. Camí